

# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0825U000810

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 11-03-2025

**Статус:** Наказ про видачу диплома

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:** Наказ № 556 від 10.04.2025 р.



## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Демкович Тетяна Михайлівна

2. Tetiana M. Demkovich

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-6642-3290

**Вид дисертації:** доктор філософії

**Аспірантура/Докторантура:** так

**Шифр наукової спеціальності:** 051

**Назва наукової спеціальності:** Економіка

**Галузь / галузі знань:** соціальні та поведінкові науки

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Економіка

**Дата захисту:** 25-03-2025

**Спеціальність за освітою:** Менеджмент

**Місце роботи здобувача:** Львівський національний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02070987

**Місцезнаходження:** вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

### **III. Відомості про організацію, де відбувся захист**

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** PhD 7691

**Повне найменування юридичної особи:** Львівський національний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02070987

**Місцезнаходження:** вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

### **IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію**

**Повне найменування юридичної особи:** Львівський національний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02070987

**Місцезнаходження:** вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

### **V. Відомості про дисертацію**

**Мова дисертації:** Українська

**Коди тематичних рубрик:** 26.31.61, 83.29.21, 06.52.17

**Тема дисертації:**

1. Механізм мінімізації тіньової зайнятості в Україні.
2. The mechanism for minimizing shadow employment in Ukraine.

**Реферат:**

1. У дисертаційній роботі досліджено теоретичний аспект сутності понять тіньової економіки та тіньової зайнятості, методологічні положення щодо оцінювання їх рівня та показники обстеження економічно активного населення України. Запропоновано: сутнісну модель тіньової економіки крізь призму сучасних парадигм та відповідних стратегій оптимізації; чинники руйнівного впливу тіньової зайнятості на національну економіку; основні фактори впливу тіньової зайнятості на економічний сектор діяльності в Україні; шляхи для скорочення частки існування тіньової зайнятості в сучасних умовах загроз та викликів реальності. Продемонстровано масштабування і розвиток цифрових технологій, на основі яких, запропоновано концепцію «Зайнятість 4.0» на ринку праці України та шляхи адаптації тіньової зайнятості до цифрових технологій в Україні. На основі теоретичних, методологічних та практичних положень дисертації розроблено механізм мінімізації тіньової зайнятості в Україні, який являє собою низку взаємопов'язаних інструментів крізь призму складових механізму тіньової зайнятості та пропозицій задля мінімізації, ключових елементів механізму тіньової зайнятості, факторів подолання впливу на економічну стабільність та

соціальний захист працівників, а також стратегічного реформування структури державного забезпечення ринку праці та зайнятості в Україні в умовах війни. Це реалізовано виконанням головних завдань дисертаційної роботи: з'ясовано сутність та структуру поняття тіньової економіки крізь призму сучасних існуючих парадигм; ідентифіковано теоретичний аспект оцінювання механізму тіньової зайнятості в Україні; проаналізовано методiku оцінювання рівня тіньової економіки та тіньової зайнятості в Україні та світі; досліджено вплив тіньової зайнятості на економіку України; проведено та оцінено аналіз стану рівня тіньової зайнятості в Україні в соціологічній оцінці; здійснено порівняльну характеристику зарубіжного та вітчизняного досвіду щодо механізму мінімізації тіньової зайнятості; розроблено стратегію удосконалення механізму регулювання тіньової зайнятості в умовах трансформаційних перетворень; виявлено та досліджено міграцію бізнесу в контексті механізму мінімізації тіньової зайнятості в Україні; запропоновано рекомендації щодо удосконалення механізму мінімізації тіньової зайнятості у вітчизняній економіці.

2. The dissertation explores the theoretical aspects of the essence of the concepts of the shadow economy and shadow employment, the methodological foundations for assessing their level, and indicators of the economically active population survey in Ukraine. The study proposes: a conceptual model of the shadow economy through the prism of modern paradigms and corresponding optimization strategies; the destructive impact factors of shadow employment on the national economy; the key factors influencing shadow employment in the economic sector in Ukraine; and ways to reduce the prevalence of shadow employment under current threats and challenges. The study demonstrates the scaling and development of digital technologies, on the basis of which the concept of "Employment 4.0" is proposed for the Ukrainian labor market, along with pathways for adapting shadow employment to digital technologies in Ukraine. Based on the theoretical, methodological, and practical provisions of the dissertation, a mechanism for minimizing shadow employment in Ukraine has been developed. This mechanism comprises a set of interconnected tools through the prism of the components of the shadow employment mechanism and proposals for minimization, key elements of the shadow employment mechanism, factors for overcoming its impact on economic stability and social protection of workers, as well as the strategic reform of the state labor market and employment support structure in Ukraine under wartime conditions. This has been achieved through the fulfillment of the main research objectives of the dissertation: clarifying the essence and structure of the concept of the shadow economy through the prism of existing modern paradigms; identifying the theoretical aspect of assessing the mechanism of shadow employment in Ukraine; analyzing the methodology for assessing the level of the shadow economy and shadow employment in Ukraine and globally; investigating the impact of shadow employment on the Ukrainian economy; conducting and evaluating an analysis of the level of shadow employment in Ukraine based on sociological assessment; performing a comparative analysis of foreign and domestic experience regarding shadow employment minimization mechanisms; developing a strategy for improving the regulation of shadow employment under conditions of transformational changes; identifying and examining business migration in the context of the mechanism for minimizing shadow employment in Ukraine; proposing recommendations for improving the shadow employment minimization mechanism in the national economy.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:** Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:** Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

**Підсумки дослідження:** Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

**Публікації:**

- 1. Демкович Т. Вплив тіньової зайнятості на економіку України: аналіз та причини. Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві. 2023. Вип. 2 (48). С. 50-61.
- 2. Семів Л.К., Демкович Т.М. Тіньова зайнятість: особливості та виклики для України в контексті забезпечення соціальної безпеки. Зб. наук. праць «Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України». 2023. Вип. 2 (160). С. 56-60.
- 3. Семів Л.К., Демкович Т.М. Тіньова зайнятість крізь призму цифрових технологій в Україні: аналіз та шляхи адаптації. Зб. наук. праць «Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України». 2024. Вип. 2 (166). С.26-32.
- 4. Демкович Т.М. Проблеми поширення тінізації економіки та можливі шляхи для їх ліквідації в Україні. Сучасні тренди у розвитку фінансів, банківської справи та страхування: зб. тез доп. III Всеукраїнської наукової конференції. 5 листопада 2021 р., м. Львів. 2021. С. 132-135.
- 5. Демкович Т.М. Щодо правомірності ототожнення понять «тіньова економіка» і «тінізація економіки». Проблеми розвитку фінансово-кредитної системи: зб. тез. доп. XXII Міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів. 7 квітня 2022 р., м. Львів. 2022. С. 116-117.
- 6. Демкович Т.М. Проблематика тіньової економіки в Україні. Інновації, гостинність, туризм: наука, освіта, практика: зб. тез. доп. II Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених, аспірантів і студентів. 19 травня 2022 р., м. Львів. 2022. С. 261-262.
- 7. Демкович Т.М. Теоретичний аспект оцінки тіньової зайнятості в Україні. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2022. №7 (126). С. 17- 18.
- 8. Демкович Т.М. Різностямована динаміка рівня тіньової економіки в Україні: аналіз методів. Економіко-соціальні відносини в галузі фізичної культури та сфері обслуговування: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції . 21 вересня 2022 р., м.Львів. 2022. С. 30-32.
- 9. Демкович Т.М. Державні цільові програми як спосіб прогнозування тіньової економіки в Україні. Integration of education, science and business in modern environment: winter debates: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. 23-24 лютого 2023 р., м. Дніпро. 2023. С. 137-139.
- 10. Демкович Т.М. Основні фактори тіньової зайнятості в Україні. Актуальні проблеми функціонування господарської системи України: матеріали XXX Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих учених. 19-20 травня 2023 р., м. Львів. 2023. С. 96-97.
- 11. Demkovych T., Semiv L. Peculiarities of the shadow economy in crisis conditions in Ukraine. Research Reviews of Czestochowa University of Technology. Management. 2023. Vol. 1. No.51. P.48-64.
- 12. Демкович Т.М. Тіньова зайнятість крізь призму стратегічного управління. Сучасний менеджмент: витоки, реалії та перспективи розвитку: зб. тез. доп. X-тої Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції присвяченої 73-ій річниці від дня народження д.е.н., професора Петра Степановича Березівського. 7 березня 2024 р., м. Львів. 2024. С. 241- 244.
- 13. Демкович Т.М. Тіньова зайнятість на вітчизняному ринку праці. Зб. тез. доп. VI Міжнародної науково-практичної конференції з економічних та гуманітарних питань. Том II. 14-15 березня 2024 р., м. Дніпро. 2024. С. 23-24.
- 14. Демкович Т.М. Тіньова економіка в період повномасштабного вторгнення росії в Україні. Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях: зб. матеріалів XXI Міжнародної науково-практичної конференції Одеського національного економічного університету. 26-27 квітня 2023 р., м. Одеса. 2024. С. 213-214.
- 15. Демкович Т.М. Цифровізація як рушійна сила тіньової зайнятості. Актуальні проблеми функціонування господарської системи України: матеріали XXXI Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих учених. 28-29 травня 2024 р., м. Львів. 2024. С.1-2.
- 16. Демкович Т.М. Проблема тіньової зайнятості на ринку праці в Україні: виклики цифровізації. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи: зб. тез доп. X Міжнародної науково-практичної конференції. 4-5 жовтня 2024 р., м. Одеса. 2024. С. 142- 143.

**Наукова (науково-технічна) продукція:** методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

**Соціально-економічна спрямованість:** підвищення продуктивності праці

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:** Впроваджено

**Зв'язок з науковими темами:** № 0123U102138

## **VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Семів Любов Казимирівна

2. Lubov K. Semiv

**Кваліфікація:** д. е. н., професор, 08.00.07

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-1219-1970

**Додаткова інформація:** Scopus Author ID: 55948186700;

<https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=UMj6hOIAAAAJ>

**Повне найменування юридичної особи:** Львівський національний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02070987

**Місцезнаходження:** вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

## **VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Кочума Інна Юріївна

2. Inna Y. Kochuma

**Кваліфікація:** к. е. н., доц., 08.00.07

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-4416-3333

**Додаткова інформація:** Scopus Author ID: 59545819600; Web of Science Researcher ID: JOZ-7193-2023;

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=xij0AxxgAAAAJ>

**Повне найменування юридичної особи:** Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

**Код за ЄДРПОУ:** 02125622

**Місцезнаходження:** бульвар Шевченка, буд. 81, Черкаси, Черкаський р-н., 18031, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Сторонянська Ірина Зеновіївна

2. Iryna Z. Storonyanska

**Кваліфікація:** д. е. н., професор, 08.00.05

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-0237-1409

**Додаткова інформація:** Scopus Author ID: 56781533100; Web of Science Researcher ID: AAT-4039-2020;  
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=i-IILSwAAAAJ>

**Повне найменування юридичної особи:** Державна установа "Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього Національної академії наук України"

**Код за ЄДРПОУ:** 05539979

**Місцезнаходження:** вул. Козельницька, буд. 4, Львів, 79026, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Національна академія наук України

**Ідентифікатор ROR:**

**Рецензенти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Жук Оксана Петрівна

2. Oksana P. Zhuk

**Кваліфікація:** к. е. н., доц., 08.02.03

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-0979-6028

**Додаткова інформація:** Web of Science Researcher ID: MEK-9756-2025;  
[https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=Spgeu\\_MAAAAJ](https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=Spgeu_MAAAAJ)

**Повне найменування юридичної особи:** Львівський національний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02070987

**Місцезнаходження:** вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Тимкович Оксана Ігорівна

2. Oksana I. Tymkovych

